

Розбите дзеркало

Лора Кочубей — домосідка. Вона не любить відряджень, тож не збиралася затримуватися у Чернігові. Розбереться із проблемною нерухомістю швидко, гадала вона. Але все пішло не так після раптової смерті конкурента. Тіло молодого адвоката знайшли перед розбитим дзеркалом. Старий будинок, за який велася суперечка, сто років тому став місцем страшного злочину. З тих часів побутує легенда: варто комусь зайти в будинок, як там пробуджуються демони. Порушник спокою бачить їх у дзеркалі, серце від побаченого зупиняється. Лора не вірить у страшну казку, аж поки кожен наступний день не приносить новий труп. Тіла знаходять у різних місцях, жертви — різні люди, їх об'єднує лише рік народження і розбите дзеркало біля кожного. Колишній слідчій треба розгадати загадку: це жертви моторошного прокляття чи хтось почав смертельне полювання...

АНДРІЙ КОКОТЮХА

РОЗБИТЕ ДЗЕРКАЛО

• ПАВУТИННЯ МОРОКУ •

Андрій Кокотюха

Розбите дзеркало

Р^{оман}

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
2020

© Кокотюха А., 2020

© DepositPhotos.com / vershinin.photo, обкладинка, 2020

© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», видання
українською мовою, 2020

© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», художнє
оформлення, 2020

ISBN 978-617-12-8211-7 (epub)

Жодну з частин даного видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Електронна версія створена за виданням:

Кокотюха А.

К59 Розбите дзеркало : роман / Андрій Кокотюха. — Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2020. — 288 с.
ISBN 978-617-12-8097-7

Лора Кочубей — домосідка. Вона не любить відряджень, тож не збиралася затримуватися у Чернігові. Розбереться із проблемною нерухомістю швидко, гадала вона. Але все пішло не так після раптової смерті конкурента. Тіло молодого юриста знайшли перед розбитим дзеркалом. Старий будинок, за який ведеться суперечка, сто років тому став місцем страшного злочину. З тих пір побутує легенда: варто комусь зайти в будинок, як там пробуджуються демони. Порушник спокою бачить їх у дзеркалі, серце від побаченого зупиняється. Лора не вірить у страшну казку, аж поки кожен наступний день не приносить новий труп. Колишній слідчій треба розгадати загадку: це жертви моторошного прокляття чи хтось почав смертельне полювання...

УДК 821.161.1(477)

Дизайнер обкладинки Іван Дубровський

За три дні до кошмару...

сьогодні 19.30 на горького знаєте місце важливо

Таксист зрозумів: пасажир тутешній.

Гості й гадки не мають, що зовсім недавно, якихось три роки тому, вулиця Гонча була імені Горького. А той, хто сів у машину, сказав везти його на Горького. Значить, тутешній. Свій. Надійний.

Водієві взагалі була по цимбалах історична справедливість. У її відновленні він не бачив жодної практичної користі. Його навіть дратувало повернення чернігівським вулицям їхніх первісних назв, бо клієнти що далі, то частіше згадували їх і плутали його.

Таксиста взагалі нічого не цікавило. Крім цін на бензин, цін на базарі, здоров'я трьох дітей. І платіжної спроможності тих, кого везе.

Колеги знали його й відкрито недолюбливали за гнучкість, яка межувала з жадібністю.

Цей чоловік крутив бублика вже двадцять років, відразу після армії переобладнавши під таксі тоді ще «жигуль»-«дев'ятку». Та не лупив захмарних цін. Навпаки. Інші зазвичай впиралися рогами й воліли краще втратити клієнта, аніж скинути бодай десять гривень. А цей таксист завжди домовлявся з усіма. Торгувався відчайдушно, мов продавець на стамбульському базарі. Міг навіть бігти за людиною, якій все одно було дорого, знаходив золоту цінову середину, ледь не силою садовив у машину. Він не лінувався нагинатися за кожною копійкою. Тож поки інші з самоповаги чекали того, хто погодиться на їхні ціни, цей встигав зробити дві, а то й три поїздки, маючи в результаті більший заробіток.

Але цей мужчина був одним із небагатьох таксистів, для яких пасажир не значили нічого. Єдине міг сказати, аби запитали, — чоловіка віз чи жінку. Молодого — або літнього. Одна особа сиділа у машині — чи кілька. Далі інтерес не ширився.

Тому водія зовсім не здивувало, що пасажир не доїхав до вказаного місця. Раптом попросив стати ближче до вулиці Погорілої.

Розплатився, вийшов, хряпнувши дверима, — це єдине, що завжди бісило таксиста. Не стримався, як чинив завжди в таких випадках. Висунувся з салону, гаркнув навздогін:

— По рогах себе хряпни! Баран!

Реакції нуль. Чи чоловік поринув у власні думки, чи подумав — кричать не йому, чи не вважав за потрібне взагалі зважати на *звичайного* таксиста. Скорше останнє. Адже якби таксист був уважнішим усупереч звичці чхати на весь світ і балакати з оточенням через губу, він краще б роздивився свого пасажира, хай місто накрив вогкий жовтневий вечір, а світло в салоні водій вмикав, аби бачити гроші. Все одно такий тип приверне увагу навіть у сутінках, з першого погляду.

На вигляд пасажир мав тридцять років.

За паспортом йому справді незабаром виповнювалося тридцять. Зовнішність мав звичайну. Без особливих прикмет: зріст середній, каштанове волосся коротко підстрижене, статура міцна, спортивна. Ноги помітно пружинили в ході. Та в очі впадав передусім одяг. Навіть не сам одяг — образ чоловіка, кричуще, виклично підкреслений ним.

Пізно ввечері з таксі на вулиці Погорілій вийшов ковбой.

Коштовна не лише з вигляду м'яка ковбойська куртка, щільна темно-сіра замша з торочками. З-під неї прозирала синя сорочка в клітинку, джинси застібалися на широкий шкіряний пасок, осінню грязюку місили гостроносі ковбойські чоботи на товстих високих підборах. Бракувало для повноти картинки хіба крилатого капелюха. Але вдома він висів на спеціально притороченому вішаку — рогові справжньої, купленої дорого в Техасі бізонячої голови.

Чоловік був *поведений* на вестернах. Не надто актуальне захоплення, як на тридцятирічного українця. Та ковбоя не цікавила популярність, він зовсім не озирався на тренди. Головне — аби подобалося йому. Вважав: одяг має відповідати внутрішньому стану людини. Інші хай або приймають, або йдуть собі лісом.

Точніше — прерією.

У каньйони.

Ковбой ішов, тримаючи спину прямо, а руки — глибоко в кишенях куртки. Він розумів, що таксисту байдуже, куди він їде. Проте вибратися о цій порі на несподівану зустріч змусили дивні обставини. Зваживши на них, вирішив підстрахуватися й не давати навіть

випадковим особам приводу колись потім пригадати йому цю вечірню прогулянку.

Із Ковбосм, напевне, гралися, приславши *те* повідомлення.

Нічого не станеться, якщо й він трошки пограється в сищиків-розбійників. Детективів не любив після *певних*, не таких давніх, якщо розібратися, подій. Але ввімкнув отриманий з фільмів досвід. Своїм «мустангом»[1] — чотири рочки всього, та все одно вже не новим — доїхав із дому до залізничного вокзалу. Там лишив машину, взяв таксі, перше-ліпше. Номер його телефону секретним не був, знайти легко. Це не завадило підхопити шпигуноманію — надто вже дивна складається ситуація.

До місця призначеної зустрічі Ковбой сунув пішки. Незвичні відчуття: ніби вчора йому стукнуло вісімнадцять. Рідного Чернігова не залишав, хіба на час навчання в Києві. Як місто більших можливостей столиця його не привабила, на відміну від багатьох однокласників чи однокашників. Отримав диплом і повернувся додому, довівши найперше собі: в Чернігові так само можна робити успішний бізнес. Так, гроші дали змогу за досить короткий час побувати в різних куточках планети. Батьки та їхні ровесники у його віці таких можливостей не мали. Усе одно повертався, бо прикипів до рідного місця, тут звично й затишно.

Зараз же гнав від себе думку: вперше крокує саме цим районом відтоді, як бурхливо відзначив свої вісімнадцять. Весь час уникав перебування тут. Коли їхав машиною, навмисне робив гак, оминав місце, яке вважав для себе *проклятим*. Не ходив би сюди ще з півсотні років. Викреслив би із життя згадки про той будинок.

Аби зустріч не призначили саме там.

Не запрошення отримав.

Наказ.

Плюнути й розтерти не міг, випадок не той.

Завернувши нарешті на Гончу вулицю, Ковбой стишив кроки.

Тут тихо, навіть сонно. Проте відчуття небезпеки посилилося. Чоловік вийняв руки з кишень, обсмикнув поли куртки, далі не крокував упевнено, а скрадався. Мимоволі мавпував героїв вестернів, котрі обережно сунули головною вулицею невеличкого містечка десь на Дикому Заході. Стискали обома руками вінчестер, крутили головою, пильно вишукуючи ворогів у вікнах горішніх поверхів довколишніх будинків. Кінцева мета проходки — салун, де засів головний місцевий бандит, готовий вийти сам на сам задля дуелі.

Таким салуном уява чернігівського Ковбоя малювала *той самий* будинок.

Він виринув у місячному сяйві. Стояв на тому самому місці вже сто з невеличким гаком років. Ковбой мав надію, що його нарешті зітруть із карти міста. Разом із ним — погану пам'ять про це лиховісне місце. Та різьблений дім уперто, навіть виклично бовванів у глибині вулиці, схований за пожовклими, ще не опалими деревами. Зелений паркан, як і раніше, оточував будинок по периметру. Стояв, коли вони бігали сюди ще школярами курити й пити пиво, ховаючись від небажаних очей. Уже тоді не був новим, зараз ще більше похилився. Наблизившись, Ковбой помітив: паркан навіть потрудилися трохи підфарбувати. Аби не падав, підперли зсередини де широкими дошками, де — гладенькими колодами, а де — міцними тонкими іржавими металевими трубками.

Хвіртка лишилася, де була.

Як і раніше, символічно забита хрест-навхрест.

Але Ковбой обійшов огорожу з правого боку, знайшов неакуратно проламаний отвір. Спершу сторожко просунув голову, зазираючи. Далі ступив правою ногою, приготувавшись про всяк випадок відступати, щойно буде небезпечно. Не помітивши загроз, зайшов за периметр. Оминув будинок, пішов до ганку не криючись.

Вхідних дверей тут уже не було.

Колись їх утримували на чесному слові іржаві петлі. Чомусь замолоду Ковбой та інші з компанії, хто навідувався сюди, чесно намагалися не зірвати їх — хай собі висять. Ще й прикривали, аби краще, щільніше відгородити себе від зовнішнього світу та сторонніх очей. Тепер же старі, з мереживною різьбою двері валялися на порозі, неакуратно розколоті навпіл по вертикалі. Половинки дивом не розпалися, що дозволяло за бажання розгледіти первісний вигляд

дверей та, додавши трохи уяви, побачити, як дім виглядав у свої кращі часи.

Під ковбойським чоботом скалічені двері рипнули.

І не лише під ним — рух почувся з глибини, з надр старого будинку.

Хтось — або щось — уже було тут і наближалось.

Ковбой завмер. Сахнувся до одвірка. Ступив назад, зупинився в проїмі. Хотів вихопити зброю красиво, як у кіно. Замість того кольт зачепився барабаном об пасок, довелося тягнути сильніше. Збоку спроба вдати техаського рейнджера скидалася на пародію. Він розумів це, ще більше розсердився на себе й того невидимого, хто сполохав. Зігнув озброєну руку в лікті, поставив ноги на ширину плечей, вигукнув різко, нарочито грубо:

— Кого тут чорти носять? Сюди!

— От ти грізний! — почулося у відповідь.

Упізнавши голос, Ковбой усе одно не опустив зброю.

— Міг же здогадатися! Хто ще завжди раніше за всіх приходить!

— Зате ти — завжди вчасно. Чомусь бісить такий пунктик.

З найближчої кімнати до передпокою на поклик Ковбоя вийшов давній знайомий.

Чоловіки були однолітками. Але товариш виглядав не так екзотично. Сказати більше — не елегантно. Хоча відсутність стилю так само може вважатися стильною ознакою. Старшим років на п'ять робила не ріденька борідка, яка сприймалася даниною моді й зовсім не пасувала. Віку додала важкувата камуфляжна куртка. Такі продаються зараз усюди й не є ознакою належності до армії. Голову прикривав від можливого дощюку такий самий плямистий картуз із гострим козирком. Штани до пари куртці заправлені в берці. Не нового зразка, більше подібні до кросівок та зручніші — важкі, кондові, з кирзи.

— Давно не бачились, — процідив Ковбой.

— Тому й ствол прихопив? Покажи.

Борода простягнув правицю.

Ковбой сахнувся, відступив ще на крок, витягнув озброєну руку так далеко, як зміг.

— Стій де стоїш! Твої жарти! — не питав, упевнено твердив.

— А я не дарма раніше прийшов. Бачу, приготувався до зустрічі однокласників. Може, хоч скажеш два слова, що в лісі здохло?

— Не заговорюй зуби! У якому лісі?

— У нашому! Я тобі раптом почав муляти. Може, інші теж?

— Сам скажи, чого тобі від мене треба! Що, проспався, почитав інтернет і вирішив: я маю з тобою поділитися?

— Сто років ти мені треба!

Ззовні раптом почулося:

— Ого, які люди! Без охорони!

Ковбой рвучко повернувся на голос.

Револьверне дуло дивилося на невисоку повняву жінку. Новоприбула не соромилася зовнішності, не вважала повноту вадом. Навпаки, ще з часів, коли Ковбой знав її досить близько, всіляко підкреслювала дане природою. Зараз джинси щільно обтягували її стегна. Взула кросівки, ще в школі недолюблювала підбори, не хотіла здаватися вищою. Казала: на підборах нагадує собі каракатицю. Пишні груди напинали светр. Шкіряну куртку розстебнула вже на ходу. Змінилася хіба зачіска — стала довшою, краї білявого волосся сягали плечей.

— Хлопчики, могли б подзвонити, — голос Білявої йшов від грудей, тембр дуже заводив Ковбоя свого часу. — Обоє ж знаєте номер. Я ж знаходжу час, набираю кожного.

— Раз на рік, вітаючи з днем народження. Це ідіотська звичка, — буркнув Ковбой. — У мене нема бажання нагадувати тобі про себе.

— Цього року я тебе ще не вітала. Збиралася, все ж таки тридцятка, кругла дата.

— Зате мені пощастило, привітала з круглою датою, — озвався Борода. — Ти так і не пояснила, для чого це робиш.

— І ти висвітав мене сюди, аби поговорити про це? — пурхнула Білява, глянула на Ковбоя. — Я настільки всіх вас дістала, що ви обоє змовилися мене вбити? Тут, тепер?

— Ясно. — Ковбой нарешті опустив револьвер. — Тобі мало. Ти вирішила витягнути нас сюди, аби привітати особисто. Мусив здогадатися раніше. У нього, — кивок на Бороду, — фантазії на таке не стане. Я, грішний, чомусь вирішив — він зробився креативнішим. Не йдеш ти в ногу з часом, чуваче.

Слова мали вразити.

Та Борода пропустив. Навіть сіпнув головою, мовби даючи кпинам, мов дощульним мухам, пролетіти мимо. Наблизився, спитав Біляву:

— Твої фокуси? Ніхто не зачепить тебе. Просто скажи — так чи ні.

— Пішов нахер. — У їхній компанії Білява вирізнялася любов'ю до лайки й могла загнути міцніше, ніж зараз. — Обоє туди валіть.

— Чекай! — Борода схопив її за лікоть.

— Грабки забрав, мудак! Приб'ю!

Білява замахнулася.

Нічого в характері не помінялося. Вона ніколи не погрожувала просто так, аби сказати. За словом слідувало діло, миттєво, і це змушувало вважати. Природа наділила Біляву, як більшість повненьких, закорткими руками. І все одно дотягнулася до обличчя кривдника, подавшись уперед і махнувши сильніше. Борода встиг вийти з-під прямого удару, але гострі пазурі все ж зачепили щоку.

— Дура! — Він торкнувся враженого місця, скривився. — От же ж дурепа!

— Здачі дай! — азартно заохотив Ковбой.

— Що у вас тут?

Тепер на вигук дружно повернулися всі троє.

— Знайомі всі лица.

Надворі на розбитому ганку стояла молода жінка в довгому темному плащі.

— Підстриглася, — мовив Ковбой.

— Зміна іміджу. Мені пасує?

— Ні, — вставила Білява. — Я тобі не раз це казала.

— Навіть якщо мені не буде чиеї думки запитати, без твоєї обійдуся.

Жінка в плащі скривилася, з неприхованою огидою переступила поріг. Пройшлася передпокоем, зайшла до зали. Трійця терпляче чекала, поки Четверта прогуляється. Вона тим часом пройшла далі, з глибин почулося:

— Тут нічого не міняється. Я давно казала: бульдозера сюди треба.

— А якби все це раніше розвалили? — у голос запитав Борода. — Думаєш, нічого б не було?

Четверта виринула з темряви. Стала в проїмі дверей, аби її бачили всі. Витягнула з кишені цигарки, покрутила пачку в руці:

— Вогонь забула в машині. Хто?

Ковбой розвів руками. Правиця все ще стискала револьвер.

— Це в тебе, може, запальничка? — кивнувши на зброю, гмикнула Четверта.

Відчувши себе нарешті ідіотом, Ковбой заховав зброю за пасок.

— У кого стріляємо? — не вгавала Четверта. — І тема з вогнем актуальна.

Борода вже підносив їй запальничку. Закуривши, Четверта випустила дим у стелю, заявила:

— Тут воняє.

— Тут завжди смерділо, — нагадала Білява. — Тільки *тоді* чомусь на це не зважалося.

— Тоді, народе, багато на що не зважалося, — кивнула Четверта. — Хто з вас такий сміливий? Кому припекло згадати молодість?

— Тобі. — Борода знову викресав вогник, подивився на рожевий гарячий язичок. — Я міг би здогадатися. Ти не вмієш брехати.

— Ну, скажімо, вмю. Усі присутні тут це знають, — Четверта знову затягнулася.

— Але ти єдина, кого не здивувало наше зібрання, — завважив Борода.

— Логіка залізна, — погодився Ковбой. — Справді, поки тебе не принесло, ми всі здивувалися одне одному.

— Ми давно не бачилися, — нагадала Четверта очевидне. — Ви всі забули: мене ніколи нічого не дивує. Мене важко здивувати.

— Можна, — вставила Білява. — Не така вже ти крута.

— Були часи, коли ти вважала інакше, — третя зтяжка. — І так, можна. Але не часто. Не повірите: їхала сюди й знала, кого побачу. Аби ще знати, для чого. І потім, народе... Тут іще не всі.

Ніби у відповідь знадвору почулися швидкі кроки.

— О! — Ковбой багатозначно підніс указівного пальця. — Зараза, сам же міг здогадатися! Одного не вистачає. І хто ж там у нас?

Спершу всередину проникло світло ліхтарика.

Його тримав високий молодик у прямокутних окулярах. Під коротким чорним пальтом — костюм, світло-синя сорочка, краватка. Ліхтарик опустився, мазнув по бруду й сміттю під ногами. Ноги, взуті в туфлі з гострими носачами, ступили туди, де хоч трохи чистіше.

Елегантний вигляд не робив чоловіка привабливішим. Навпаки, підкреслював характерну особливу прикмету: форму черепа, яка з

першого погляду викликала асоціацію з...

— Кінь у пальті! — не стримався Борода.

— Вечір недобрий, — відгукнувся прибулий.

— Ти й на свій похорон запізнишся, — бовкнула Білява.

— Не жартуй так, — завважив Ковбой.

— Ми точно давно не бачилися, — вставила Четверта. — Забули про її манери.

— На себе дивися, — огризнулася та.

— Цікаво, як ти справи ведеш, — Білява не вгавала, переключившись на щойно прибулого. — Чи в юристів заведено запізнюватися?

— Тебе не обходить, — огризнувся Юрист. — І нікого з вас не радий бачити. Ані порізно, ані отак, гуртом. Хто придумав, чиї дурні жарти?

— Навряд жарти. — Четверта щиглем відкинула недопалок у куток.

— Зате нарешті знаю чиї. — Борода знову ступив ближче до Білявої. — Вимкни дурочку, вимикай давай.

— Грабки свої забори! — пазурики загрозово наїжачилися.

— Коли вже всі тут... Вона ж кожному дзвонить. Весь цей час. Тішиться з того. Я номер міняв — вона вирахувала, — не зважав Борода, зараз звертався до всіх присутніх. — А щойно дорікнула нашому *другові* через запізнення. Знала, на котру годину збирала тут усіх! Тому й каже — запізнився!

— Він завжди запізнюється! — У голосі агресія змішалася з розгубленими нотками.

— Тихо! — Юрист став між ними. — Здається, я все зрозумів!

— Що ти зрозумів?! — визвірився Борода. — Ага, ти ж у нас підкований! Єдиний, по ходу, хто вмикає логіку!

— Тихо, — повторив Юрист уже спокійніше. — Думаю, все зрозуміли вже всі, крім тебе. Та й до тебе дійшло. Зізнаватися не хочеш.

— У чому?

— Дай йому сказати, — рука Ковбоя лягла Бороді на плече.

— Дякую, — Юрист видихнув, став так, аби всі бачили його й ліхтарик міг освітлювати товариство. — Дружити з логікою — не злочин. Усі ви тут добре знаєте, як виглядає злочин. Хтось зібрав нас

саме тут, аби нагадати. Іншої причини не бачу. Бо, повторюся, інакше ми б зустрілися в іншому місці.

— Ми б не зустрілися, — бовкнула Четверта. — Як ти кажеш, усі ми тут добре знаємо причину. Ми навіть домовилися, якщо хтось забув.

— У жодного з нас немає причин порушувати *ту* угоду, — вів Юрист далі діловим тоном. — Принаймні всі ці роки я не мав підстав сумніватися в цьому. Але ми зібралися. Бо, підозрюю, кожен отримав послання на телефон. І, так само маю підозру, всі його зберегли.

Білява витягнула телефон першою. Поки відкривала папку з sms-повідомленнями, Ковбой і Четверта взяли свої смартфони. Трохи подумавши, поліз по трубку й Борода. За хвилину всі четверо показували Юристу тексти однакового змісту.

— Той, хто писав це, точно знає: всі ми в місті, — сказав Юрист. — Отже, за кожним стежать. А ще — писав місцевий. Назва вулиці стара. Тобто, — відразу виправився, — стару, справжню, повернули недавно. Тоді вона ще називалася Горького.

— Згоден. — Ковбой заховав телефон. — І, так розумію, жодного з нас ти не підозрюєш.

— Уже ні. Бо не бачу сенсу в такому форматі зустрічі однокласників. Я взагалі не бачу сенсу в жодному форматі нашої зустрічі. Вже вибачайте.

— Теж не палаю бажанням, — погодилася Четверта. — До речі, в інше місце справді б не приїхала, пересунувши ділову вечеру.

— Хтось пробував передзвонити? — Борода постукав пальцем по екрану.

Замість відповіді Білява демонстративно викликала абонента, увімкнувши гучний зв'язок. Повторила, перекривляючи металевий жіночий голос:

— Цей номер недійсний.

— Отож. — Юрист вимкнув телефон. — Результат, напевне, однаковий. Хтось купив картку, скористався номером один раз, розіславши повідомлення. І викинув її.

— Усе одно міг бути хтось із нас, — уперто товк Борода.

— Кому з нас і для чого це треба? Тобі? — Юрист глянув на Біляву.

— Знову мені! Тепер ти пішов нахер! Усі ви пішли!

Ковбой вирішив нарешті взяти справу в свої руки.

— Може, скрутимо звук, стишимо градус і спробуємо спокійно розібратися?

— У чому? — поцікавилася Четверта. — Через що ми тут? Хто й для чого всіх сюди покликав? Ви хіба не знаєте? Хіба не розумієте — це може бути вона.

Молода жінка красномовно й багатозначно тицьнула пальцем у стелю.

— Вона мертва, — вирвалося в Білявої. — Давно.

— А місце, де нас сьогодні зібрали, — прокляте. Завжди було таким. Років сто щонайменше. Я вже не раз чула. Знаєте — повірила. Після всього — справді повірила.

— Послання з того світу, — гмикнув Ковбой. — Аж тепер подумав про це.

— Не вірю, — відрубала Білява.

— Поясни, у що повіриш, — легко погодилася Четверта. — Дванадцять років тому в цьому смердючому, давно покинутому й нікому не потрібному будинку зібралися шестеро. Ми і вона. Що тут сталося, знаємо тільки ми. Бо її вже нема. Не заводь, — вона жестом зупинила Бороду. — Винних уже шукали. Хто з нас винен більше, хто менше, хочеш поговорити про це? Я — ні. І клянуся: не купувала картку, аби розіслати кожному повідомлення й зібрати тут. Ось, якщо для когось це аргумент! — Вона перехрестилася.

— Я теж, — сказала Білява.

— Я тим паче, — додав Ковбой.

— Робити мені нема чого, — гмикнув Борода.

— Хоч тут повіримо одне одному. По старій пам'яті. — Юрист вимкнув телефон. — У мене немає відповіді, хто і для чого напружився зранку. Хто і для чого поміняв плани кожного з нас на нинішній вечір. Хто і для чого нагадав нам одне про одного й про те, що ми зробили. Ми всі, давайте визнаємо це вкотре, коли вже зібралися. Але в потойбічне втручання повірити не готовий.

— А я — готова! — Четверта тупнула ногою. — Готова! Це послання з того світу!

— Або чийсь поганий жарт, — припустив Ковбой.

— Чий? Тобі ж сказали — про все знало лише шестеро! Одна людина мертва! І якщо жоден із нас не писав ідіотське послання...

Четверта не договорила.

Пішла геть, штовхнувши на ходу Юриста плечем.

За нею пішов Борода, сплюнувши перед тим собі під ноги.

Далі — Білява, не дивлячись ні на кого, але показавши темряві середній палець.

Ковбой і Юрист лишилися вдвох.

— Ну? — спитав Ковбой. — Вони істерять. Ти завжди був розумнішим.

— Справді? — брови Юриста скочили вгору. — Аж тепер вирішив визнати це?

— Припини. Послання з того світу... Думаєш, серйозно?

— Я вже озвучив свої думки. Знаєш, краще б справді це був чийсь поганий, жорстокий, але потрібний кожному з нас жарт. Ти живеш із цим усі дванадцять років?

— Мені є чим забивати голову.

— Брешеш.

Юрист загасив ліхтарик, пішов геть. Кроки скоро стихнули. А Ковбой не квапився виходити, хоч дуже кортіло. Проте щось, чому нема пояснення, змусило лишитися в непривітному місці. Засунувши руки глибоко в кишені, дослухаючись до звуків, готуючись швидко реагувати на найменшу небезпеку, він неквапом обійшов увесь простір. Опинившись у *тій самій* кімнаті, завмер.

Здалося — або справді все враз ожило.

Зашелестіло в кутках, рипом відгукнулася продавлена підлога, свиснув протяг, холодом дихнуло під стелею. Ще мить — і будинок-привид наповнили звуки. Спершу це була какофонія, незрозуміла суміш вигуків. Поступово він почав чітко розрізняти їх. Голову на відсіч давав: усе час від часу виридало не лише в його голові. Кожен із тих, кого щойно побачив тут, напевне гнав від себе слова й фрази, які колись відлітали від цих стін.

Happy Birthday to You!

Няв-няв!

Хто ти така!

Танцюй, танцюй!

Це ж гра!

Частина перша

Хто ти така

1

— Ми домовлялися про зустріч.
— Шефа вже немає в офісі. Дзвоніть.

— Телефон вимкнено.

— Значить, він на зустрічі.

— Але ми домовлялися про зустріч! Саме на цю годину!

— Дзвоніть.

Лора вже готова була назвати Чернігів першим містом в Україні, де успішно тестують робота-секретарку. Закладена програма має певний вербальний набір, який андроїд застосовує в заданій послідовності. Жінка за столиком дуже мало нагадувала живу людину з усіма притаманними їй емоціями.

— Може, краще ви наберіть шефа? — запропонувала Лора. — Напевне, на ваш дзвінок Ігор Олегович відповість швидше. Скажіть, що на нього чекає Лариса Кочубей. Вона спеціально приїхала з Києва, і в неї дуже мало часу.

— До пана Ярового приїжджають і з Варшави, — секретарка кліпнула круглими безбарвними очима.

— Рада за нього. То й що?

— Нічого. Для Ігоря Олеговича не має значення, хто і звідки до нього приїхав.

— Тобто ваш шеф так поводить з усіма відвідувачами?

— У нього ділова зустріч.

— Я теж приїхала не на інтимне побачення. — Лора починала втрачати терпець.

— А я не керую його справами. Я ось, документами займаюся, — жінка показала на стосик роздрукованих аркушів. — У мене своя

ділянка роботи.

— І все ж таки я попрошу вас набрати шефа.

Лорі часто доводилося *вмикати* тон, який змушував упертих і не надто контактних розуміти, з ким мають справу. Навіть якщо ти вдягнулася підкреслено просто, джинси-светрик-кросівки-куртка, інтонації виказували природу. Ту саму, дику й не надто симпатичну, контактів із якою бажано уникати. Це, з Лориного досвіду, розуміли навіть молоденькі дівчатка. Не кажучи про досвідчених дорослих жінок, на кшталт її нової знайомої.

Секретарка зітхнула так голосно, як змогла. Вклавши в зітхання всю особисту неприязнь до київських візитерів, які бачать себе пупами землі й вважають, що заради них треба кидати невідкладні справи. Демонструючи, як їй усе набридло і водночас — що на неї де сядеш, там і злізеш, жінка набрала потрібний номер, повернула телефон екраном до гості. Виклик пішов, та замість гудків почулося стандартне: абонент не може прийняти дзвінок.

— У пана Ярового навряд чи один номер. — Лора не збиралася здаватися.

— То дзвоніть на інший, — парирувала жінка.

— Гаразд. Я напишу повідомлення йому на вайбер. Продублюю на месенджер.

— Можу допомогти?

— Дякую. Ви дуже віддані своєму шефу.

Більше Лору в офісі Ігоря Ярового нічого не затримувало.

На вулиці махнула Соколу, аби чекав, і той прогнозовано знизав плечима. За що вона й цінувала, якщо не сказати — любила саме цього водія. Богдан здебільшого мовчав, не починав дискусій, узагалі мало говорив. З нього неможливо було витягнути двох речень, хіба Сокіл сам захоче щось сказати, про щось попередити, від чогось застерегти.

Утім, цей сорокарічний батько трьох дітей знав ціну собі й тим, із ким мав справу. Чудово розумів, коли його хочуть слухати. Ніколи на пам'яті Лори не ліз із своїми порадами й точно знав, коли його думка може когось зацікавити.

Не базікав під руку — так називається.

У штаті числилося троє постійних водіїв, які одночасно могли й мали право виконувати роботу охоронця. Лора не водила машину, після загибелі чоловіка й усього, що сталося потому, попросила

продати його «опель» чимшвидше й не торгуватися. Гайдук, її безпосередній начальник, закріпив за новим консультантом транспорт. Але для поїздки містом та заміських відряджень Лора могла брати тільки вільне на той момент авто. Покатавшись перших півтора місяця з кожним із трьох водіїв, вона попросила Гайдука зробити виняток: якщо можливо, закріпити за нею Богдана Соколовського, якого всі знайомі давно скоротили до Сокола, і той не заперечував. Пояснила причини.

І додала дуже важливу: він *теж* воював.

Їй пішли назустріч. Благо начальнику служби безпеки банку «Омега» не треба нічого ні з ким узгоджувати, коли йдеться про внутрішні рішення. Данило Гайдук узагалі робив чимало винятків, коли йшлося про Ларису Кочубей.

Вона розуміла причину — і їй це не дуже подобалося. Лора не звикла до особливого ставлення й намагалася не зловживати. Хоч розуміла: поява в штаті служби безпеки жінки, яка не секретарка чи бухгалтерка, кладе все, чим вона займається, під збільшувальне скло. А до сказаного нею колеги-чоловіки дослухаються пильніше, ніж до будь-кого іншого. Не через те, що цінують її слова, думки чи дії. Навпаки, ретельно вишукують, за що б зачепитися, аби закинути помилку чи нижчий, ніж в інших, рівень компетентності.

Нічого.

Лора звикла. Проходила через таке й навіть крутіше на попередній службі. Переживе.

Недалеко від розташованого в центральній частині Чернігова офісу вона ще раніше зачепила кіоск із кавою. Тож вирішила випити третю за день, хоча намагалася не зловживати. Проте щоразу, коли намірялася відмовити собі в черговій порції кофеїну, згадувала поради психолога про замісну терапію. І відкидала сумніви геть. Розуміла — є певна залежність від кави, ніде правди діти. Але це краще, ніж замість еспресо тягнути до рота чергову цигарку.

І значно краще, ніж тягнутися до *іншого*, сильнішого релаксанту.

Поки сьорбала, визирнуло сонце. Бабине літо підходило до фіналу, наближалася Покрова, потому почнуться ненависні Лорі дощі. До загибелі Ярослава й усього, що пережила після втрати чоловіка, вона не вирізняла особливо жодну з пів року, цілком мудро вважаючи: немає

поганої погоди, є лише твоє ставлення до неї. І чесно мерзла взимку, потерпала від спеки влітку, хапала нежить восени й навесні.

Та все найгірше за тоді ще три десятки років її життя припало саме на осінь.

Виборсавшись із затяжної депресії, Лора відтоді асоціювала все зле насамперед із дощами і холодним пронизливим вітром. Тож восени та навесні, коли дощило найчастіше, силоміць, величезним зусиллям волі змушувала себе працювати. Намагаючись завантажити себе по вінця з верхом, виконуючи навіть мало кому потрібну роботу.

Допивши каву, Лора зіжмакала паперовий стаканчик. Не кинула — поклала в найближчий смітник на гірку його таких самих використаних братів. Знала потрібну адресу напам'ять, та все одно відкрила електронний записник. Звірилася, повернулася в машину, закерувала:

— Вулиця Гонча, ось.

Сокіл увів адресу в навігатор.

2

І хали недовго, за київськими мірками — взагалі поряд.

Лора потрапила до Чернігова вперше, хай до старовинного міста якихось дві години від Києва. Вона взагалі від природи була домосідкою. Колись давно родина мала дачу — будиночок без зручностей на шести сотках під Києвом. На літо дівчинку вивозили туди й лишали під наглядом тоді ще живої й жвавої бабусі. Потім, школяркою, Лора почала капризувати, бо на дачі ставало що далі, то нудніше — сама з собою гратися не вміла й не хотіла, а дітей у селищі суттєво поменшало. До того ж померла бабуся, не стало кому доглядати невеличкий городець і садок. Батьки попри все трималися за ділянку, куплену свого часу з величезними труднощами.

Крапку на дачній історії родини Кочубеїв поставила транспортна проблема. Рейсові автобуси від середини дев'яностих перестали ходити в той бік, а поява маршруток питання не вирішила: їхній дачний анклав розмістився далеченько від великої траси, завертати туди водіям стало невігідно, бо пасажирів небагато.

Тож Кочубеї продали ділянку, а Лора кілька років змушена була їздити по різних літніх таборах. Батьки вважали це оздоровленням. Сама ж дівчинка — нестерпною мукою, що складалася з життя за чужим розкладом, харчування, яке не можна обирати, і таким самим спілкуванням. До всього дівчинку гнітило спання вдесьтьох в одній кімнаті. А боротьба з проникненням серед ночі хлопчиків з метою налякати й нічні вилазки у відповідь не належали до її пріоритетних розваг.

Через те будь-який виїзд за межі Києва вона з підліткового віку почала сприймати як вихід із зони комфорту. Звичайно, Лорі хотілося розширити уявлення про Україну і світ. Але, коли вчилася на юридичному, влітку їздила хіба в Крим з тими компаніями, з якими хотіла. Потім почалася служба, були відрядження, проте недалеко й нечисленні. Як одружилася, раз була з чоловіком у Львові, раз — десь на базі в Карпатах, раз — у Празі, перша й поки остання закордонна поїздка.

Може, були б інші.

Напевне були б.

Війна...

Лора була не від того, аби подивитися нове для неї місто. Проте в чужому, незнайомому для себе міському середовищі досі відчувала незрозумілий дискомфорт. Боротися з цим треба, інакше біда, у свої тридцять чотири справді почуватиме себе багато в чому обмеженою, *штучно* обмеженою людиною. Свою натуру Лариса Кочубей останнім часом дуже не любила. Подумки конфліктувала сама з собою. Звідси — бажання радикально змінитися. Вибити, як кажуть, клин клином.

Ось чому не опиралася відрядженням.

Навіть вітала їх, якщо недалеко й не треба ночувати десь, крім як удома.

Лише була проти, що Гайдук жаліє, доручаючи марудні, але загалом нескладні справи.

Як ось ця.

Сокіл вийшов разом із Лорою. Вона кинула на водія запитальний погляд. У відповідь Богдан красномовно кивнув на обнесену парканом споруду, і Лора зрозуміла: старий різьблений будинок навіть при денному світлі виглядав похмуро й таїв приховану загрозу. З такими будівлями вона сама мала не дуже добрі асоціації. За п'ять років попередньої служби часто, частіше, ніж хотілося, бувала в подібних місцях, оглядаючи трупи. Тож інакших думок, ніж про лихо й смерть, покинуті будинки не навіювали.

Зелений будівельний паркан щедро обмалювали графіті вперемішку з освідченням комусь у коханні, матюкливими фразами й повідомленнями про місце наркотичних закладок. Лора й Сокіл обійшли паркан по периметру. Дірку збоку побачили відразу, відтак заходити на територію не спішили. Лора поки не могла пояснити, для чого попросила привезти її сюди, адже фотографій поки що було цілком досить. Наочні оглядини нічого не додавали. Але треба вбити час, тож поглянути на предмет суперечок зблизька навряд чи зайве.

— Ви хто? — почулося раптом позаду.

Розвернувшись на вигук, Лора побачила високу жилаву жінку в рожевій куртці. Краї сягали колін і перетікали в чорні, погано прасовані й заляпані знизу плямами багнюки штани. Чобітки підібрані до них у тон й так само забрьохані.

Жінка не надто переймалася зовнішнім виглядом, і Лора списала це на загальне неприємне враження від неї. Вродливою, навіть просто привабливою жінку назвати було не можна. Проте варто дати їй шанс привести в порядок одяг, зачіску, накласти трохи косметики — зовнішність уже не переважатиме. Навпаки, її можна буде назвати цікавою, хай не красивою в звичному розумінні цього слова.

— А ви? — нічого іншого в Лори не знайшлося.

— Відповідаєте запитанням на запитання, — дорікнула жінка. — Машина ваша? Ваша. Номери київські.

— Київські. Щось не так?

— Залежно хто ви, — жінка повернулася до початку розмови. — Хоча... нетутешнім пробачають. Усе одно мушу попередити.

— Ми тільки познайомилися, а ви вже говорите загадками.

— Ми ще не познайомилися, — завважила жінка.

— Лариса, — вона простягнула візитівку. — Мій колега Богдан.

Тонкі пальці з нігтями без натяку на манікюр взяли картку за край.

— Банк «Омега», консультант. Мені не треба консультацій, пані Кочубей.

— А в мене... Тобто в нас із вами немає жодних справ.

— Здається, вже є, — цупкий прямокутник зник у кишені куртки.

— Ви ж приїхали руйнувати пам'ятку історії та архітектури. Спробуйте — і матимете справу зі мною. Тетяна Помічна, громадська активістка.

— Приємно.

— Навряд, — відрізала Тетяна. — Бо ви ще не знаєте, з чим зв'язалися.

— Бачу. З активною громадянкою. — Лора всміхнулася, підморгнула Соколу.

— Не розумієте, — зітхнула Помічна. — Я сказала не з ким, а з чим. Могла б попередити — зробити щось із цим будинком ви зможете тільки через мій труп. Аби не навпаки.

— Тобто? Припиніть говорити загадками, поясніть до пуття.

— Ви правильно кажете — загадка, — тепер усміхнулася Тетяна, але Лорі її усміх добрим не видався. — Ніхто за сто років її не розгадав. Кожен, хто заходить усередину з лихими намірами, рано чи пізно помирає сам.

Прозвучало це попередження дуже буденно.

Лора навіть не сприйняла серйозно й отримала додаткову підставу вважати нову знайому міською божевільною. Щиро кажучи, вона побоювалася таких людей. За свою відносно невелику слідчу практику мала чимало нагод переконатися: навіть найнебезпечніші злочинці, вбивці та гвалтівники здебільшого діють раціонально. Нехай ними в якісь моменти справді керують емоції — згодом злочинці все одно приборкують їх. Адже варто випустити емоцію на волю — усе, згорів, накоїв помилок, попався. Міські ж божевільні керуються правилами, котрі діють у доступному лише їм, паралельному довкіллі.

— Здається, зрозуміла, — мовила вона. — Ви з тих, кому болять доля старих будинків. Я сама не фанатка нищення архітектурних пам'яток. Проте не всяка стара забудова, до всього — аварійна, ще й у спірній власності, може вважатися такою.

— Ви погано бачите? Це зразок сіверської, північноукраїнської міської архітектури кінця дев'ятнадцятого століття! — Тетяна тицьнула на паркан.

— Я бачу будинок, який не підлягає реконструкції, — сухо відповіла Кочубей. — Ще трохи — і він сам розсиплеться. А крім того, від нього, пардон, смердить. Чути вже по цей бік паркану. Уявляю собі, що всередині.

— Краще не пробуйте зайти, — у голосі Помічної почувся благальні нотки. — Не ризикуйте, пожалійте себе, чоловіка, дітей!

Ось тут Лору пересмикнуло. Перехопила погляд Сокола, хитнула головою, просячи не втручатися. Вдихнула, сказала на видиху:

— Нема в мене ані чоловіка, ані дітей.

— У мене теж, — поділилася Тетяна.

— Воно й не дивно.

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі, придбайте, будь ласка, повну версію книги.

ridmi
ТВІЙ УЛЮБЛЕНИЙ КНИЖКОВИЙ

КУПИТИ